

Toets flora en fauna Dorpsstraat 52 te Loosbroek

Datum : 17 september 2014
Projectnummer : 14-0198
Opdrachtgever : Bureau Verkuylen
Veemarktkade 8
5222 AE 's-Hertogenbosch

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In verband met de voorgenomen ontwikkeling op de locatie Dorpsstraat 52 te Loosbroek is het noodzakelijk een toetsing aan de Flora- en faunawet uit te voeren. De voorgenomen ontwikkeling betreft het omzetten van een bedrijfsbestemming naar een woonbestemming en het toevoegen van een extra woning. Hierbij wordt een deel van de bedrijfsbebouwing gesloopt. Ten behoeve van de wijziging van het bestemmingsplan is het nodig te onderzoeken of er beschermde planten en/of dieren op de locatie aanwezig zijn en op welke wijze de werkzaamheden hierop effect hebben.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de Flora- en faunawet.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in de tabellen van beschermde flora en fauna in het kader van de Flora- en faunawet. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de Flora- en faunawet wordt gehandeld.

2 Wettelijk kader

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden in twee wetten geregeld. Soortbescherming is geregeld in de Flora- en faunawet. Gebiedsbescherming is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 en in het beleid voor de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Deze toets flora en fauna is gericht op soortbescherming. Vanwege de ligging van het plangebied en de lokale aard van de voorgenomen plannen is gebiedsbescherming niet van toepassing. De Natuurbeschermingswet en het beleid voor de EHS worden daarom buiten beschouwing gelaten.

2.1 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet beschermt soorten, niet individuele planten of dieren, om te voorkomen dat het voortbestaan van de soort in gevaar komt. Doelstelling van de Flora- en faunawet is de bescherming en het behoud van in het wild levende plant- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is het 'Nee, tenzij' principe. Dit betekent dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan.

In de Flora- en faunawet geldt een verbod op activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten. De bescherming van soorten is geregeld middels een aantal verbodsbepalingen. In dit geval zijn vooral artikel 8 tot en met 12 van belang.

Artikel 8: Het is verboden beschermde planten te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9: Het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10: Het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11: Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12: Het is verboden eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

De Flora- en faunawet beschermt alle inheemse zoogdieren (op de huismuis, de bruine rat en de zwarte rat na), vogels, reptielen en amfibieën. Bij de vissen, ongewervelde dieren en planten zijn alleen die soorten beschermd die als zodanig in de wet zijn aangewezen. Alle beschermde soorten, met uitzondering van de vogels, staan in de tabellen 1, 2 en 3 van de Flora- en faunawet.

Tabel 1: Algemene soorten

Dit betreft soorten waarvoor in het geval van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen een algehele vrijstelling geldt van de verbodsbepalingen artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet.

Tabel 2: Overige soorten

Dit betreft zeldzame en veelal bedreigde soorten. Voor deze soorten wordt in het geval van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling verleend voor de verbodsbepalingen artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet, mits de activiteiten uitgevoerd worden op basis van een door de minister van Economische Zaken (EZ) goedgekeurde gedragscode. Wanneer geen gedragscode wordt gevolgd, is bij werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing nodig.

Tabel 3: Strikt beschermde soorten

Onder deze tabel vallen onder andere de soorten die beschermd zijn volgens de Europese Habitatrichtlijn. In het geval van bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik wordt voor de soorten uit tabel 3 een vrijstelling verleend van de verbodsbepalingen artikel 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet, mits de activiteiten uitgevoerd worden op basis van een door de minister van EZ goedgekeurde gedragscode. Voor activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor deze soorten geen vrijstelling, hiervoor moet dus een ontheffing aangevraagd worden.

Vogels en hun nesten mogen tijdens het broeden niet worden verstoord. Daarnaast bestaat er een lijst van het ministerie van EZ waarop de vogels zijn opgenomen waarvan het nest jaarrond beschermd is.

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Flora- en faunawet een zorgplicht. Deze zorgplicht (artikel 2 Flora- en faunawet) houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

3 Plangebied en werkzaamheden

Het plangebied ligt aan de Dorpsstraat 52, binnen de bebouwde kom van Loosbroek (gemeente Bernheze). Binnen het plangebied staat een woonhuis met daarachter een voormalige stal. Achter op het perceel staat een schuur. De rest van het plangebied bestaat voor het grootste deel uit onverhard terrein. Naast het woonhuis ligt een oprit van grind en een grasveldje. Achteraan op het perceel staan vijf oude knotwilgen. Op de perceelgrenzen staan enkele struiken en bomen. Op de westelijke grens ligt een droge greppel. Aan de noordkant grenst het plangebied aan weilanden, in het zuiden ligt de kern van Loosbroek. In figuur 1 is een luchtfoto van het plangebied weergegeven. Op de volgende pagina staat een foto-impressie van het plangebied.

De voorgenomen ontwikkeling betreft het omzetten van een bedrijfsbestemming naar een woonbestemming en het toevoegen van een extra woning. Hierbij wordt een deel van de bedrijfsbebouwing gesloopt. De nieuwe situatie is weergegeven in figuur 2.

Figuur 1. Begrenzing plangebied (rood omlijnd) (bron: Google Earth)

Foto 1. Woonhuis

Foto 2. Te slopen bedrijfsgebouw

Foto 3. Schuurtje

Foto 4. Knotwilgen

Foto 5. Droge greppel op westgrens

Foto 6. Weilanden ten noorden van het plangebied

Figuur 2. Voorgenomen plannen

4 Natuurwaarden

In het kader van deze toets flora en fauna heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden. Aan de hand van bekende verspreidingsgegevens uit onder andere verspreidingsatlassen is bepaald welke beschermde soorten in de omgeving van het plangebied voorkomen. Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden. Tijdens het veldbezoek zijn alle op de locatie aanwezige biotopen opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde plant- en diersoorten. Op basis van expert judgement is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen.

Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 17 september 2014 in de ochtend. De weersomstandigheden waren helder, zonnig en circa 16 graden Celsius.

4.1 Flora

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. In het plangebied zijn alleen algemene plantensoorten aangetroffen. Vanwege de kenmerken en het gebruik van het plangebied kan het voorkomen van beschermde plantensoorten redelijkerwijs worden uitgesloten.

4.2 Amfibieën

Uit het bronnenonderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende beschermde amfibieënsoorten voorkomen: kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker (alle FFtabel 1), Alpenwatersalamander (FFtabel 2), heikikker, poelkikker, rugstreeppad en kamsalamander (alle FFtabel 3).

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën waargenomen. Door het ontbreken van oppervlaktewater in het plangebied is er geen voortplantingsbiotoop voor amfibieën aanwezig. Gezien de kenmerken, het gebruik en de ligging in de bebouwde kom van het plangebied kan het voorkomen van beschermde soorten amfibieën van FFtabel 2 en 3 redelijkerwijs worden uitgesloten. Het is mogelijk dat het plangebied als landhabitat wordt gebruikt door gewone pad en bruine kikker (beide FFtabel 1).

De voorgenomen ontwikkeling in het plangebied kan negatief effect hebben op de mogelijk in het plangebied voorkomende beschermde soorten amfibieën van FFtabel 1. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Er hoeven zodoende voor de soorten amfibieën van FFtabel 1 geen mitigerende maatregelen te worden getroffen.

4.3 Vogels

Algemeen voorkomende vogelsoorten kunnen in de bomen en struiken langs de randen van het plangebied broedgelegenheid vinden. Het plangebied vormt voor deze soorten geschikt foerageergebied. Tijdens het veldbezoek zijn enkele algemene vogelsoorten waargenomen, waaronder merel, zwarte kraai en houtduif. Er zal met de voorgenomen ontwikkeling foerageergebied verdwijnen. In het plangebied en de directe omgeving blijft foerageergebied behouden, zodat er ten aanzien van deze functie geen negatieve effecten te verwachten zijn. Gedurende het broedseizoen zijn vogels strikt beschermd. Wanneer er bomen of struiken worden gekapt als vogels aan het broeden zijn, zal dit tot verstoring leiden. Door de bomen buiten het broedseizoen te kappen kunnen negatieve effecten op broedende vogels worden voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met half juli.

Tijdens het veldonderzoek zijn twee huismussen waargenomen op het dak van het woonhuis. Mogelijk hebben deze een nestplek op het dak van het woonhuis. Dit kon echter niet worden vastgesteld. De

nesten van huismussen zijn jaarrond beschermd. Aangezien er geen ontwikkelingen zijn voorzien aan het woonhuis zullen geen negatieve effecten optreden ten aanzien van mogelijk aanwezige nesten van huismus.

De omgeving van het plangebied lijkt geschikt gebied voor steenuilen. Uit het bronnenonderzoek blijkt dat het voorkomen van steenuil in de omgeving van Loosbroek bekend is. Tijdens het veldbezoek is gericht gezocht naar (sporen van) vaste rust- en verblijfplaatsen van steenuil. Deze zijn niet aangetroffen. Alhoewel geen vaste rust- en verblijfplaatsen van steenuil zijn aangetroffen, zijn de knotwilgen achteraan op het perceel wel geschikt hiervoor. Het verdient daarom de aanbeveling deze knotwilgen te behouden, zodat ze in de toekomst door steenuil gebruikt zouden kunnen worden. Het plangebied heeft vanwege het gebruik en de kenmerken weinig tot geen waarde als foerageergebied van steenuil. Aangezien geen vaste rust- en verblijfplaatsen van steenuil in het plangebied aanwezig zijn en het plangebied weinig tot geen waarde heeft als foerageergebied voor deze soort, zullen geen negatieve effecten optreden ten aanzien van steenuil.

4.4 Zoogdieren

Het plangebied kan functioneren als (onderdeel van het) leefgebied van algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren van FFtabel 1, zoals mol, egel, konijn en algemene muizensoorten. De voorgenomen ontwikkeling kan negatieve effecten tot gevolg hebben voor deze soorten. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Er hoeven zodoende voor deze soorten zoogdieren geen mitigerende maatregelen te worden getroffen.

Tijdens het veldbezoek zijn geen (sporen van) vaste rust- en verblijfplaatsen van zwaarder beschermde soorten grondgebonden zoogdieren aangetroffen. Gezien de kenmerken en het gebruik van het plangebied kan het voorkomen van grondgebonden zoogdieren uit FFtabel 2 en 3 redelijkerwijs worden uitgesloten.

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens et al.1997) en Korsten en Regelink (2010) blijkt dat de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, watervleermuis, meervleermuis, franjestaart, baardvleermuis, Brandts vleermuis en gewone grootoorvleermuis (alle FFtabel 3) voorkomen in de omgeving van het plangebied.

Uit het veldbezoek blijkt dat het zeer waarschijnlijk is dat er vliegactiviteit van vleermuizen zal zijn in het plangebied en de directe omgeving. Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Ondanks de voorgenomen ontwikkeling blijft in het plangebied en de directe omgeving geschikt foerageergebied behouden. Ten aanzien van deze functie zijn zodoende geen negatieve effecten te verwachten.

Het te verwijderen bedrijfsgebouw biedt vanwege de bouwconstructie geen mogelijkheden voor verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen. Aangezien het woonhuis een spouwmuur heeft welke via kleine kieren en open voegen bereikbaar is, zijn er mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Er zijn geen ontwikkelingen voorzien aan het woonhuis zodat er geen negatieve effecten zullen optreden op mogelijk aanwezige verblijfplaatsen van vleermuizen.

De holtes in de knotwilgen zijn vanwege de lage positie ten opzichte van de grond niet geschikt als verblijfplaats van boombewonende vleermuizen.

In het plangebied en de directe omgeving daarvan ontbreken structuren die kunnen functioneren als vliegrouwe voor vleermuizen. Het voorkomen van belangrijke vliegroutes van vleermuizen kan zodoende worden uitgesloten.

4.5 Overige soortgroepen

Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat in het plangebied geschikte biotopen ontbreken voor beschermde soorten reptielen, dagvlinders, libellen, vissen, mieren en kevers. Het voorkomen van beschermde soorten uit deze soortgroepen kan daarom worden uitgesloten.

5 Conclusie

In het plangebied komen mogelijk beschermde soorten voor die vermeld staan in de tabellen van de Flora- en faunawet. Onderstaande tabel 1 geeft een samenvatting van de conclusies.

Het plangebied wordt mogelijk gebruikt als (onderdeel van het) leefgebied door algemeen voorkomende soorten amfibieën en grondgebonden zoogdieren die zijn opgenomen in FFtabel 1. De voorgenomen ontwikkeling heeft mogelijk negatieve effecten op deze soorten. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Er hoeven zodoende voor deze soorten geen mitigerende maatregelen te worden getroffen.

De mogelijk in het plangebied voorkomende vleermuizen zijn strikt beschermd. Vleermuizen kunnen het plangebied gebruiken om te foerageren. De voorgenomen ontwikkeling zal geen negatieve effecten tot gevolg hebben ten aanzien van foeragerende vleermuizen.

Uit het onderzoek blijkt dat het voorkomen van verblijfplaatsen van vleermuizen in het te slopen bedrijfsgebouw en in de knotwilgen redelijkerwijs is uit te sluiten. Het woonhuis biedt wel mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Aan het woonhuis zijn geen ontwikkelingen voorzien, zodat geen negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van mogelijk aanwezige verblijfplaatsen van vleermuizen.

Het plangebied is geschikt als broed- en foerageergebied voor algemeen voorkomende vogelsoorten. De voorgenomen ontwikkeling heeft geen negatieve effecten tot gevolg ten aanzien van het foerageergebied. Door bomen en struiken buiten het broedseizoen te kappen worden negatieve effecten ten aanzien van broedende vogels voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met half juli.

In het plangebied zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van steenuil aanwezig. Tevens heeft het plangebied vanwege de kenmerken geen tot weinig waarde als foerageergebied voor steenuil. Mogelijk zijn op het dak van het woonhuis nesten van huismussen aanwezig. De nesten van huismussen zijn jaarrond beschermd. Aangezien aan het woonhuis geen ontwikkelingen zijn voorzien, zullen geen negatieve effecten optreden ten aanzien van mogelijk aanwezige nesten van huismus.

Tabel 1. Samenvatting conclusie

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing	Maatregelen
Amfibieën	FFtabel 1	Landhabitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Grondgebonden zoogdieren	FFtabel 1	Leefgebied	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Vogels (niet jaarrond beschermd)	Vogels	Foerageergebied en broedgebied	Ja	Nee	Kappen buiten broedseizoen
Huismussen (jaarrond beschermd)	Vogels	Broedgebied (woonhuis)	Nee	Nee	-
Vleermuizen	FFtabel 3	Foerageergebied	Nee	Nee	-
Vleermuizen	FFtabel 3	Verblijfplaats (woonhuis)	Nee	Nee	-

Literatuur

Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.

Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging- rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.

Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Brochure: Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten, 22 februari 2005.

Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

www.vlindernet.nl

www.waarneming.nl

www.telmee.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.libellennet.nl

www.eis-nederland.nl

www.ravon.nl